

DILSEN-STOKKEM

Redactie: Ellen Scheepers
Lid CBS: J. Opdenakker

Vergadering: Gemeenteraad
Datum: 13 maart 2017
Puntnummer: 04

Titel: Parochiekerkenplan Dilsen-Stokkem: goedkeuring.

I. Inleiding

Op 9 november 2016 werd een ontwerp van kerkenbeleidsplan ontvangen. Het ontwerp werd opgesteld onder regie van het centraal kerkbestuur (CKB) en in overleg met pastorale en parochieverantwoordelijken, kerkfabrieken en de dienst kerkfabrieken en parochiepastoraal van het Bisdome Hasselt.

Bij schrijven van 21 februari 2017 laat de bisschop weten dat hij het ontwerp van kerkenbeleidsplan goedkeurt.

Vooraleer in te gaan op het voorliggend ontwerp een korte duiding bij het verhaal van het kerkenbeleidsplan.

II. Wat is het verhaal van het kerkenbeleidsplan?

Bron: <http://crkc.be/kerkenbeleidsplan> - consultatie op dinsdag 7 februari 2017

“Wat is een kerkenbeleidsplan?”

De lokale kerkelijke en gemeentelijke overheden hebben van de Vlaamse overheid de opdracht gekregen om samen een globaal kerkenbeleidsplan op te maken voor de gemeente. Het kerkenbeleidsplan vindt zijn oorsprong in de **conceptnota** van minister Bourgeois, **“Een toekomst voor de Vlaamse parochiekerk”** van 24 juni 2011. In hoofdstuk III “Oplossingsrichtingen” schrijft de minister in punt 3.1 over “Het uitwerken van een langetermijnsvisie op de toekomst van de parochiekerken door de lokale actoren”. De minister schrijft in punt 3.4 dat hij “extra voorwaarden zal inbouwen voor het verkrijgen van subsidies voor onderhouds- of restauratiepremies voor beschermde en niet beschermde kerken”.

Waarom een kerkenbeleidsplan?

Het kerkenbeleidsplan kreeg een decretale grond omdat het opgenomen is als voorwaarde voor het verkrijgen van subsidies op basis van de volgende regelgeving:

- Het besluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014 betreffende de uitvoering van het **onroerenderfgoeddecreet** van 12 juli 2013 vermeldt in artikel 11.2.11 dat een verhoogde erfgoedpremie van 80 % wordt toegekend voor het beheer van of voor werkzaamheden of

diensten aan of in beschermde monumenten die bestemd zijn voor een erkende eredienst op voorwaarde dat er een actueel kerkenbeleidsplan bestaat op het grondgebied van de gemeente of regio in kwestie. Sinds 1 januari 2017 is de definitie van *kerkenbeleidsplan* ingeschreven in het onroerenderfgoeddecreet. Ook de definitie van 'een monument bestemd voor een erkende eredienst' is opgenomen. Het agentschap onroerend erfgoed kijkt kerkenbeleidsplannen na op de gevraagde criteria uit de Inspiratienota kerkenbeleidsplannen.

- Het decreet houdende toekenning van subsidies voor gebouwen van de eredienst van 12 juli 2013 vermeldt in artikel 8 dat, uit adviezen, in een *langetermijnsvisie op de gebouwen van de eredienst* in de gemeente of provincie moet blijken dat het gebouwen voor de eredienst blijven. In de praktijk wordt enkel gevraagd naar de visie over de parochiekerk waarvoor de subsidies worden aangevraagd. Volgens Het Agentschap Binnenlands Bestuur is het wel aan te bevelen dat de gemeente een globale visie ontwikkelt die alle parochiekerken omvat, maar het is geen subsidievoorwaarde.

Het *kerkenbeleidsplan* wordt in voorgaande decreten ook "*langetermijnsvisie op de gebouwen van de eredienst*" genoemd. In de conceptnota gaat het over "*langetermijnsvisie op de toekomst van de parochiekerken*" of over "*een strategische visie op de toekomst van de parochiekerken*".

Naast het bestaan van een lokaal kerkenbeleidsplan als voorwaarde voor het verkrijgen van subsidies, zijn er nog andere redenen waarom het aanbevolen is een plan op te stellen. De toekomst van de parochiekerken is een dermate gevoelig thema dat noopt tot eensgezindheid. Die eensgezindheid kan er enkel komen als resultaat van doorgedreven lokaal overleg in een sfeer van respect en vertrouwen. Een kerkenbeleidsplan kan dienen in allerlei beleids- en beheersplannen. Het kan een objectief beeld geven over het gebruik van de parochiekerken en alle gunstige en minder gunstige gevolgen die daaraan verbonden zijn.

Hoe ziet een kerkenbeleidsplan eruit?

Er bestaan geen eensluidende richtlijnen over hoe een kerkenbeleidsplan er moet uitzien. Minister Bourgeois geeft in de conceptnota wel aan dat de strategische visie in elk geval basisgegevens moet omvatten betreffende:

- de parochiekerken als gebouw, met onder meer de cultuurhistorische waarde, de architecturale mogelijkheden, de bouwfysische toestand, de mogelijkheid tot compartimentering, ...
- de parochiekerk in zijn ruimtelijke omgeving;
- het actuele gebruik en de functie van de parochiekerk;
- mogelijke interesse van andere actoren.

Deze opsomming kan als basis dienen voor een kerkenbeleidsplan dat inhoudelijk vorm krijgt door lokaal overleg en dat rekening houdt met de lokale geplogenheden.

(...)

Hoe komt een kerkenbeleidsplan tot stand?

Er bestaat geen voorgeschreven traject om tot een kerkenbeleidsplan te komen. Er zijn wel enkele algemene fases te onderscheiden. In alle Vlaamse bisdommen wordt momenteel druk nagedacht en overlegd over pastorale plannen en de plaats die de parochiekerken hierin zullen innemen. Deze

gesprekken worden eerst gevoerd binnen de parochiale en dekenale structuren. Het pastoraal plan dient als uitgangspunt om de dialoog aan te vatten met de kerkbesturen, centrale kerkbesturen en tenslotte de gemeenten. Dit overleg moet leiden tot het parochiekerkenplan waarin al deze partners beschrijven hoe op het grondgebied van de gemeente met dit religieuze patrimonium zal omgegaan worden.

Elk bisdom heeft een eigen visie en stappenplan opgesteld. Die staan ter beschikking van de kerkfabrieken. De kerkfabrieken/centrale kerkbesturen zullen met deze visie rekening moeten houden tijdens hun overleg met de gemeenten voor de opmaak van een parochiekerkenplan. De gemeenten moeten, met andere woorden, bij de opmaak van een kerkenbeleidsplan rekening houden met de visie die door de kerkfabrieken/centrale kerkbesturen op lokaal vlak tot stand is gekomen op basis van de visie van de bisdommen. De kerkfabrieken/centrale kerkbesturen, vrijwilligers nota bene, krijgen een belangrijke rol toebedeeld en het spreekt voor zich dat ze het nodige krediet verdienen.

Het strekt tot de aanbeveling om het kerkenbeleidsplan goed te overdenken. Het verzekeren van een toekomst voor de parochiekerken is een werk van lange adem.

Wat is het verschil tussen een meerjarenplan, een kerkenbeleidsplan en een beheersplan?

Volgens artikel 41 van het eredienstendecreet van 7 mei 2004 moet binnen de zes maanden na de installatie van de gemeenteraad een meerjarenplan ingediend worden door de kerkraad. Omdat dit in het voorjaar van 2013 diende te gebeuren, achtte minister Bourgeois het in zijn conceptnota uit 2011 opportuun dat dit meerjarenplan gebaseerd zou zijn op een strategische visie op de toekomst van de parochiekerken dat op lokaal niveau in samenspraak tot stand zou komen. In de praktijk was die deadline niet haalbaar, wat niet betekende dat er geen toekomstvisie kon opgenomen worden. Bovendien kunnen meerjarenplannen gewijzigd worden op basis van actuele parochiekerkenplannen.

Het Onroerenderfgoeddecreet en -besluit voorzien in de opmaak van beheersplannen. Als je een verhoogde erfgoedpremie wil aanvragen voor een parochiekerk, moet je over een goedgekeurd beheersplan beschikken. In het document leg je vast welke werkzaamheden waar en wanneer nodig zijn. Het voordeel is dat je geen afzonderlijke toelating meer hoeft aan te vragen voor alle werken die in het plan worden vrijgesteld van toelating. Het heeft een looptijd van twintig jaar. Voor de opmaak ervan kan je over een onderzoekspremie beschikken. Over de beheersplannen en de procedures tot opmaak en uitvoering lees je alles op de website van het agentschap Onroerend Erfgoed."

We vatten het kort samen:

- de Vlaamse overheid wil de dialoog op gang brengen tussen de betrokken actoren (gemeente, centraal kerkbestuur, kerkfabrieken, parochieraden en bisdommen) over de toekomst van de Vlaamse parochiekerken; het startschot werd gegeven met de conceptnota van 2011;
- de dialoog moet leiden tot een kerkenbeleidsplan dat gedragen wordt door alle betrokken actoren
- het kerkenbeleidsplan is een strategische benadering waarbij een antwoord wordt gezocht op de vragen zoals:
  - "Zijn alle parochiekerken nog nodig voor hun oorspronkelijke, religieuze functie?"
  - Kunnen sommige parochiekerken de ruimtebehoeften van andere maatschappelijke functies invullen?

- Is de waarde (architectonische , landschappelijk,...) en de bouwfysische toestand van de kerk van dien aard dat het behoud en restauratie zich opdringt?;
- In geval van beperkte financiële middelen, welke zijn de prioriteiten inzake onderhoud/ herstel/ restauratie". (pg. 6-7 Conceptnota " Een toekomst voor de Vlaamse parochiekerk" van 24 juni 2011).
- er is in wezen geen decretale verplichting voor de opmaak van een kerkenbeleidsplan voor alle Vlaamse parochiekerken;
- **tenzij** er subsidies worden aangevraagd in het kader van het erfgoeddecreet;
- er bestaan geen bindende richtlijnen over de wijze waarop een kerkenbeleidsplan tot stand dient te komen; er wordt gewezen op de noodzaak van dialoog, respect en consensus;
- ieder bisdom in Vlaanderen heeft een eigen plan van aanpak;
- De essentie van het proces bestaat erin dat ontwerp van het kerkenbeleidsplan aan het gemeentebestuur wordt voorgelegd en dat hieraan al dan niet haar goedkeuring geeft;
- Een goedkeuring van het kerkenbeleidsplan impliceert uiteraard het aanvaarden van de financiële implicaties die op zijn beurt hun vertaling krijgen in de meerjarenplannen van de kerkfabrieken.

III. Het ontwerp-parochiekerkenplan Dilsen-Stokkem

In november 2016 werd een ontwerp van parochiekerkenplan ontvangen. In het traject van opmaak waren er overlegmomenten met de vertegenwoordiger van het centraal kerkbestuur.

Het ontwerp van parochiekerkenplan werd besproken in het college van burgemeester en schepenen van vrijdag 10 februari 2017. Er werd een gunstig advies verleend en het ontwerp van parochiekerkenplan wordt geagendeerd voor de gemeenteraad van maandag 14 maart 2017.

Er wordt tevens verwezen naar de gemeenteraadscommissie van maandag 6 maart 2017 waarbij het ontwerp van parochiekerkenplan wordt toegelicht door de vertegenwoordiger van het centraal kerkbestuur.

We geven onderstaand het ontwerp van parochiekerkenplan integraal weer. Voor de bijlagen wordt verwezen naar het dossier.

“

Kerkenbeleidsplan Dilsen-Stokkem

1. Ontstaansgeschiedenis van de kerken Dilsen-Stokkem

Het “Kerkenbeleidsplan Dilsen-Stokkem” is opgemaakt onder regie van het CKB (centraal kerkbestuur van Dilsen-Stokkem) in overleg met pastorale en parochieverantwoordelijken, kerkfabrieken en de dienst Kerkfabrieken en parochiepastoraal van het Bisdom Hasselt.

Aan de basis van dit document ligt het “**Pastoraal plan** federatie Dilsen-Stokkem”. (bijlage 1) Dit pastoraal plan is uitgewerkt op 25 januari 2012, 27 september 2012, 7 februari 2013, 10 oktober 2013, 13 februari 2014, 25 september 2014, 22 december 2014 en geactualiseerd in januari 2016.

Het pastoraal plan is hoofdzakelijk uitgewerkt door de parochieteams en parochieraden.

Het overkoepelende federatieteam, dat een drietal jaren geleden is opgericht, heeft eveneens meegewerkt aan het pastoraal plan. Het federatie-denken heeft hiermee zijn ingang gevonden en zal

de volgende jaren nog dienen te groeien. Parochieteams en parochieraden zijn samengesteld uit een 5-tal personen per parochie en het overkoepelende federatieteam omvat een 15-tal personen.

Met de nieuwe beleidsoptie: '**Op weg naar pastorale eenheden**', in de lijn van eerdere beleidsopties, (zoals de federaties) wil het bisdom Hasselt inspelen op de noodzaak de krachten te bundelen.

2. Toekomstvisie voor de parochiekerken in Dilsen-Stokkem: voorstel

2.1. Inventaris van de bestaande kerkgebouwen

2.1.1. In 2012 deed het CRKC via internet een bevraging bij alle kerkfabrieken in Vlaanderen over de geschiedenis, de toestand en het gebruik van het kerkgebouw in elke parochie. Op basis van een aangepaste vragenlijst werd begin 2015 in Dilsen-Stokkem voormelde bevraging geactualiseerd. Een samenvatting hiervan is bijgevoegd. (bijlage 2)

2.1.2. Analyse van de inventaris.

De gemeente Dilsen-Stokkem telt ruim 20.000 inwoners (20.028 op 1/1/2014) gespreid over 5 parochies, waarvan in Dilsen afgerond 30 %, Lanklaar 23 %, Rotem 19 %, Stokkem 16 % en Elen 12 %.

De parochie Dilsen is centraal gelegen in de gemeente Dilsen-Stokkem. De gemeentelijke administratieve diensten zijn hier gehuisvest. Rotem sluit, via landelijke woongebieden, redelijk dicht aan bij het centrum Dilsen. Elen ligt iets meer afgezonderd in het noorden van de gemeente.

Stokkem en Lanklaar vormen meer en meer één in elkaar vloeiend woongebied in het zuiden van de gemeente.

Sinds **1 januari 1977**, fusie van gemeenten, behoren Lanklaar en Stokkem niet meer tot het decenaat Maasmechelen, maar tot het decenaat Maaseik.

De kerk van Elen is **geklasseerd als een beschermd monument** en de kerk van Stokkem (met **beschermd Binvignatorgel**) ligt in een **beschermd stadsgezicht**.

De buitenkant van de kerken van Dilsen, Elen en Rotem zijn de laatste jaren gerestaureerd. Het dak van de kerk van Lanklaar is vernieuwd in 1997. Ook de kerk van Stokkem is goed in orde langs de buitenkant.

De kerken van Dilsen en Stokkem zijn ook aan de binnenzijde gerestaureerd. De rookschade door ontploffing van de verwarmingsketel stelt de kerkfabriek van Stokkem voor een groot aantal onvoorziene financiële uitdagingen. De binnenrestauratie van de kerk van Elen en de gedeeltelijke vernieuwing van het houtwerk van het dak boven het koor is gepland in het huidige meerjarenplan 2014-2019. De binnenrestauratie van de kerk in Rotem is voorzien op langere termijn.

Alle kerken worden courant gebruikt voor de eredienst (missen, huwelijken, begrafenissen, doopsels, 1ste communie, vormsel). In Elen, Lanklaar en Stokkem heeft de catechese ook in de kerk plaats. De weekkapel van de Sint Martinuskerk is tevens repetitielokaal van het zangkoor en bezinningsruimte voor de wekelijkse gebedsgroep.

De kerk in Lanklaar heeft 3 vergaderlokalen (20 à 30 personen per lokaal) en een grote zolderruimte voor opslag van materieel van parochie en kerkfabriek. In Dilsen en Elen wordt de kerk eveneens in beperkte mate gebruikt voor opslag van zaken van de parochie en de kerkfabriek.

Alle parochiekerken staan nu al open voor occasioneel medegebruik voor niet-liturgische activiteiten voor zover deze activiteiten niet strijdig zijn met het sacraal karakter van de kerk.

De pastorieën van Dilsen en Elen, eigendom van beide kerkfabrieken, worden verhuurd. In Dilsen wordt 1 kamer van de pastorie en in Elen wordt een annexe van de pastorie door de kerkfabriek zelf gebruikt. Op beide plaatsen is er het parochiesecretariaat gevestigd en gaan er ook regelmatig vergaderingen door van kleine groepen.

De pastorieën van Rotem en Stokkem zijn eigendom van de gemeente: hier resideren respectievelijk pastoor- moderator Gerard Braeken en pastoor Ludo Vaes.

Lanklaar heeft geen pastorie. Maar het parochiesecretariaat is in de kerk zelf gevestigd.

De parochie Stokkem beschikt over een "Mariahuis" met een bezinningsruimte/secretariaat en 2 vergaderlokalen voor 15 à 25 personen.

Voor parochiale activiteiten beschikt de gemeenschap van Rotem over een parochiezaal (3 lokalen voor 180, 40 en een 12-tal personen). De kerkfabriek is eigenaar en de uitbating is in handen van de v.z.w. Parochiecentrum-Rotem.

In Dilsen beschikt de parochie over een "Parochiecentrum" (3 lokalen voor 250, 30 en 15 personen). De "vzw Decanale Werken" is eigenaar en de uitbating is in handen van een aparte vzw.

2.2. Pastorale visie op het gebruik van de kerkgebouwen

Thans zijn er in de federatie Dilsen-Stokkem 2 priesters **voltijds** ter beschikking en 1 priester is **aanvullend** beschikbaar.

Dat betekent dat men op **korte termijn** alle eucharistievieringen, zowel de vieringen in de weekends als in de week, kan behouden.

Bij het wegvallen van één priester is het mogelijk in elke parochie minstens één weekendviering te behouden.

Enkele bijzondere vieringen, zoals op Witte Donderdag, Goede Vrijdag, Nieuwjaar worden door Elen, Rotem en Dilsen reeds samen georganiseerd en de federatieve gebedsviering door de 5 parochies van de federatie: een prille aanzet naar 'pastorale eenheid'.

Doopsels, eerste communie, vormsel, huwelijken, uitvaartdiensten en avondwaken zullen nog in elke parochie behouden blijven.

De federatieve aanpak zal verder bestendigd worden in de groei naar een pastorale **eenheid**, zoals het bisdom voorschrijft.

3. Samenvatting pastoraal-kerkelijke visie op het gebruik van de kerkgebouwen

Op 28 juni 2016 is een **langetermijnvisie** op het pastoraal gebruik van de parochiekerken geformuleerd.

Eén van de uitgangspunten is: binnen maximum 5 jaar één actieve pastoor en één meewerkend priester. Dat betekent dat men op termijn zal moeten overgaan naar 2 weekendvieringen in de zondagskerk en 1 weekendviering in de andere kerken.

Aan de basis van de langetermijnvisie ligt de **beleidsvisie over de pastorale eenheden**.

Deze langetermijnvisie is tot stand gekomen door overleg tussen pastoors en parochieverantwoordelijken. (bijlage 3)

De kerk van Dilsen wordt (omwille van de administratieve en sociologisch centrale ligging) binnen de pastorale eenheid **de vaste zondagskerk**: daar wordt wekelijks eucharistie gevierd. De **zondagskerk** is dé oriëntatieplek en verzamelplaats voor de liturgie en de pastoraal van de initiatiesacramenten. Een residerend priester in de pastorie vlak naast de kerk zou een troef en een meerwaarde zijn bij de uitbouw van de pastorale eenheid.

De kerken van Elen, Rotem en Stokkem en Lanklaar blijven hun kerkfunctie voor de lokale gemeenschappen behouden: zolang het kan worden nog weekendvieringen voorzien.

Alle kerken zijn ter beschikking voor niet-liturgische activiteiten die passen bij het sacrale karakter van de kerk.

Voor de kerken van Elen, Lanklaar, Rotem en Stokkem zal gezocht worden naar mogelijke nevenfuncties die in kerkgebouwen inpasbaar zijn.

*Het creëren van **nevenfuncties** zorgt voor een **groter maatschappelijk nut** van de kerkgebouwen en vergroot ook het **maatschappelijk draagvlak** voor eventuele investeringen. Bouwkundige investeringen die daarvoor eventueel nodig zijn hebben echter ernstige financiële consequenties. Vandaar het voorstel om hierover met alle betrokken instanties via een **werkgroep** overleg te plegen.*

De kerk van Lanklaar huisvest vandaag reeds het parochiesecretariaat, er zijn vergaderingen en bergruimten.

De kerk van Elen is een **beschermd monument**: daardoor worden de mogelijkheden tot nevenbestemming beperkt. Alle mogelijke ideeën moeten ter goedkeuring worden voorgelegd aan Erfgoed Vlaanderen.

Een secretariaat, een archiefruimte en een spreekruimte voor de pastoor, zijn in elk kerkdorp zeer aangewezen.

	Elen	Rotem	Dilsen	Lanklaar	Stokkem
zondagskerk			x		
prioritaire kerk					
valorisatie	1,2,3,4		4,3		
medegebruik					
nevenbestemming multifunction.					
nevenbestemming gedeeld gebr.	x	x	x	x	x
herbestemming					

1 = secretariaat

2 = vergaderingen

3 = opslagruimte

4 = archiefruimte

4. Investerings

Voor het meerjarenplan 2014-2019 zijn er duidelijke afspraken gemaakt met het stadsbestuur ivm investeringen en de jaarlijkse exploitatietoelage.

De 5 parochiekerken in de gemeente zijn langs de buitenkant goed in orde.

De kerken van Dilsen en Stokkem zijn ook vrij recent van binnen gerestaureerd. Op 20 maart 2015 is er een brand geweest in het verwarmingslokaal van de kerk in Stokkem. Hierdoor is er brandschade en vooral grote rookschade in deze kerk. Dit zal de volgende maanden moeten hersteld worden, vooral voor rekening van de verzekering en de verkoop van bouwkavels.

De binnenrestauratie van de kerk in Elen en de gedeeltelijke vernieuwing van het houtwerk van het dak boven het koor is voorzien in deze planningsperiode terwijl de binnenrestauratie van de kerk van Rotem verschoven is naar de toekomst. Bij deze laatste was ook een beperkte afsplitsing voorzien in de binnenruimte voor de inrichting van een secretariaat en vergaderruimte onder het hoogzaal. Thans wordt hiervoor nog de pastorie in Rotem gebruikt.

In Dilsen is de restauratie of vervanging van het orgel in de investeringen opgenomen. Ook zijn veranderingen aan de verlichting en de isolatie van het kerkship voorzien. Deze investeringen zijn gepland met eigen middelen.

De verwarming van de kerk in Lanklaar is (intussen) dringend vervangen. Omdat er geen investeringen voorzien waren in het huidige meerjarenplan heeft de kerkraad via een budgetwijziging de nieuwe verwarming gefinancierd met eigen middelen.

Voor eventuele **valorisatie** van de kerken geldt hetzelfde als voor mogelijke nevenbestemming: **groter maatschappelijk nut en groter maatschappelijk draagvlak voor investeringen.**

De kerkfabrieken hopen, ook in de toekomst, garant te kunnen staan voor kerken waarin de liturgie op een **waardige** wijze kan gevierd worden met de verwachting dat dit gebeurt op een **eigentijdse** manier.

5. Te verwachten maatschappelijke evoluties – verschillende scenario's

De **toekomst** van 'de religie' lijkt **onvoorspelbaarder** dan ooit. De tekens spreken elkaar tegen. Op hetzelfde moment dat kaarsen uitdoven, flakkeren elders de vlammen van het geloof op.

De vraag stellen naar de toekomst van 'de religie' is allesbehalve een vrijblijvend onderwerp. Juist omdat religie zo onontwarbaar vermengd is met politieke, sociale, culturele en economische kwesties is, alvorens zich aan een scenario voor de toekomst te wagen, een nuchtere en analytische kijk onontbeerlijk.

De vraag naar de toekomst van de parochies (en de parochiale organisatie) deelt in deze complexiteit en onvoorspelbaarheid.

Is het "leren wandelen op drijfzand"? (Bauman) of ..."terugkeer tot de grond en de beek en de bron" ...? (Eckhart)

De achtergrond van dit 'document' is: kiezen voor het laatste; zoeken naar wegen om de flexibele vormen van 'parochie' optimaal te gebruiken ten dienste van de christelijke geloofsgemeenschappen.

Dilsen-Stokkem, november 2016

"

IV. Standpunt van het bisdom

Bij schrijven van 21 februari 2017 laat de bisschop weten dat kan worden ingestemd met het voorliggend ontwerp van parochiekerkenplan.

Onderstaand het besluit van de bisschop.

Hasselt, 21 februari 2017

Betreft: Voorstel kerkenbeleidsplan Dilsen-Stokkem

DE BISSCHOP:

Gelet op het overleg tussen de nodige instanties, met name de pastoraal verantwoordelijken en teams van de parochies, de kerkfabrieken en het centraal kerkbestuur;

Gelet op het overleg met de gemeentelijke overheid;

Gelet op het feit dat in het voorgelegde kerkenbeleidsplan rekening wordt gehouden met de noodwendigheden die de pastoraal verantwoordelijken neerschreven in het pastoraal plan;

Gelet op het feit dat er rekening wordt gehouden met de voorschriften van de bisschoppenconferentie omtrent het gebruik, de nevenbestemming *en* de herbestemming van de kerken;

BESLUIT:

De bisschop nam kennis van het voorliggend voorstel van kerkenbeleidsplan voor Dilsen-Stokkem.

De bisschop kan het voorstel van kerkenbeleidsplan zoals ingediend op 11 februari 2017, goedkeuren ter motivering van de meerjarenplannen 2014-2019 door de kerkfabrieken en centraal kerkbestuur bij de gemeentelijke overheid neergelegd.

De bisschop steunt het idee om voor de aangeduide kerken om in een gemengde werkgroep te bestuderen welke mogelijke nevenbestemmingstrajecten kunnen ontwikkeld worden.

De bisschop vraagt aandacht voor het feit dat een nevenbestemming in ruimte, zogenaamd gedeeld gebruik, pas kan geschieden na raadpleging van de diocesane Commissie voor Kerkelijk Patrimonium. De bisschop vraagt dan ook om hiervoor de nodige stappen te zetten vooraleer men overgaat tot uitvoering van het plan.

NAMENS DE BISSCHOP:

(Get.)De vicaris

Karel D'Huys

V. Het verder verloop

De gemeenteraad dient zich uit te spreken over het voorliggend ontwerp van parochiekerkenplan.

VI. Voorstel van beslissing

De raad hecht (geen) goedkeuring aan het parochiekerkenplan Dilsen-Stokkem.

DE GEMEENTERAAD

Gelet op:

- de bepalingen opgenomen in het gemeentedecreet en inzonderheid de bevoegdheden van het college van burgemeester en schepenen (artikel 57 en artikel 58);
- het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur (actieve en passieve openbaarheid);
- de wet van 29 juli 1991 houdende de uitdrukkelijke motivering van bestuurshandelingen;
- de conceptnota van 24 juni 2001 betreffende "Een toekomst voor de Vlaamse parochiekerk" van toenmalig viceminister-president en Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand waarbij de kerkbesturen, bisdommen, parochieraden en lokale besturen worden aangemoedigd een "kerkenbeleidsplan" op te stellen en waarmee een langetermijnvisie wordt uitgezet;
- het onroerend erfgoeddecreet van 12 juli 2013 waarbij een actueel kerkenbeleidsplan als voorwaarde wordt gesteld voor het bekomen van een verhoogde erfgoedpremie van 80%;
- het decreet van 12 juli 2013 houdende toekenning van subsidies voor gebouwen van de eredienst waarin een langetermijnvisie op de gebouwen van de eredienst in de gemeente wordt gevraagd voor het bekomen van subsidies;
- het ontwerp van "Kerkenbeleidsplan Dilsen-Stokkem";
- het gevoerde overleg;
- het besluit van de bisschop van 21 februari 2017 waarbij goedkeuring wordt gehecht aan het parochiekerkenplan;
- het besluit van het college van burgemeester en schepenen van 10 februari 2017 waarbij gunstig advies wordt verleend aan het parochiekerkenplan en het parochiekerkenplan wordt geagendeerd voor de gemeenteraad van 14 maart 2017;

Overwegende dat:

- er geen bezwaren zijn tegen het ontwerp van parochiekerkenplan;
- bijgevolg goedkeuring kan worden gehecht aan het ontwerp van parochiekerkenplan;

Na beraadslaging;

Gelet op het resultaat van de stemming;

BESLUIT:

Artikel 1.-

Er wordt goedkeuring gehecht aan het parochiekerkenplan Dilsen-Stokkem.

Artikel 2.-

Afschrift van het besluit aan:

- de heer Bisschop;
- de voorzitter van het Centraal Kerkbestuur Dilsen-Stokkem;
- de voorzitters van de kerkfabrieken van Elen, Rotem, Dilsen, Stokkem en Lanklaar.

Handtekening dossierbeheerder:
Ellen Scheepers

Handtekening afdelings- of diensthoofd:

22 FEB. 2017

Hasselt, 21 februari 2017

Betreft: Voorstel kerkenbeleidsplan Dilsen-Stokkem

DE BISSCHOP:

Gelet op het overleg tussen de nodige instanties, met name de pastoraal verantwoordelijken en teams van de parochies, de kerkfabrieken en het centraal kerkbestuur;

Gelet op het overleg met de gemeentelijke overheid;

Gelet op het feit dat in het voorgelegde kerkenbeleidsplan rekening wordt gehouden met de noodwendigheden die de pastoraal verantwoordelijken neerschreven in het pastoraal plan;

Gelet op het feit dat er rekening wordt gehouden met de voorschriften van de bisschoppenconferentie omtrent het gebruik, de nevenbestemming en de herbestemming van de kerken;

BESLUIT:

De bisschop nam kennis van het voorliggend voorstel van kerkenbeleidsplan voor Dilsen-Stokkem.

De bisschop kan het voorstel van kerkenbeleidsplan zoals ingediend op 11 februari 2017, goedkeuren ter motivering van de meerjarenplannen 2014-2019 door de kerkfabrieken en centraal kerkbestuur bij de gemeentelijke overheid neergelegd.

De bisschop steunt het idee om voor de aangeduide kerken om in een gemengde werkgroep te bestuderen welke mogelijke nevenbestemmingstrajecten kunnen ontwikkeld worden.

De bisschop vraagt aandacht voor het feit dat een nevenbestemming in ruimte, zogenaamd gedeeld gebruik, pas kan geschieden na raadpleging van de diocesane Commissie voor Kerkelijk Patrimonium. De bisschop vraagt dan ook om hiervoor de nodige stappen te zetten vooraleer men overgaat tot uitvoering van het plan.

NAMENS DE BISSCHOP:

De vicaris

Karel D'Huys

Een exemplaar van dit besluit wordt verstuurd naar het gemeentebestuur, de pastoor-moderator, de deken en naar de voorzitter van het centraal kerkbestuur.

DILSEN-STOKKEM

Uittreksel uit het register van de beraadslagingen van
het schepencollege.

Zitting van 10 februari 2017

AANWEZIG: Peeters L. - Burgemeester-voorzitter
Vandeweerd S., Sleyden K., Opendakker J., Schurgers M., Van De Beek C., Houben P. - Schepenen
Doumen P. - Secretaris
AFWEZIG:

Parochiekerkenplan Dilsen-Stokkem: advies

HET SCHEPENCOLLEGE

Gelet op de bepalingen opgenomen in het gemeentedecreet en inzonderheid de bevoegdheden van het college van burgemeester en schepenen (artikel 57 en artikel 58);

Gelet op decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur (actieve en passieve openbaarheid);

Gelet op de conceptnota van Vlaams minister Geert Bourgeois van 24 juni 2011;

Gelet op de omzendbrief van Vlaams minister Geert Bourgeois van 30 september 2011;

Gelet op het decreet van 7 mei 2004 betreffende de materiële organisatie en werking van de erkende erediensten;

Gelet op het overleg tussen de nodige instanties, met name de pastorale verantwoordelijken en teams van de parochies, de kerkfabrieken en het centraal kerkbestuur;

Gelet op het overleg met de gemeentelijke overheid;

Overwegende dat het centraal kerkbestuur een ontwerp van parochiekerkenplan heeft overgemaakt aan het college van burgemeester en schepenen;

Na beraadslaging;

Gelet op het resultaat van de stemming;

BESLUIT:

Artikel 1.-

Het college van burgemeester en schepenen verleent gunstig advies aan het parochiekerkenplan Dilsen-Stokkem en agendeert het parochiekerkenplan Dilsen-Stokkem voor de gemeenteraad van 13 maart 2017.

Artikel 2.-

Afschrift van dit besluit wordt overgemaakt aan:

- Het centraal kerkbestuur;
- De financieel beheerder.

NAMENS HET COLLEGE:

Op bevel,
Secretaris

Doumen P.

Burgemeester-
voorzitter
Peeters L.

VOOR EENSLUIDEND AFSCHRIFT:

Secretaris

Patrick DOUMEN

Burgemeester

Lydia PEETERS

Kerkenbeleidsplan Dilsen-Stokkem

1. Ontstaansgeschiedenis van het Kerken Dilsen-Stokkem

Het "Kerkenbeleidsplan Dilsen-Stokkem" is opgemaakt onder regie van het CKB (centraal kerkbestuur van Dilsen-Stokkem) in overleg met pastorale en parochieverantwoordelijken, kerkfabrieken en de dienst Kerkfabrieken en parochiepastoraal van het Bisdom Hasselt.

Aan de **basis** van dit document ligt het "**Pastoraal plan** federatie Dilsen-Stokkem". (bijlage 1) Dit pastoraal plan is uitgewerkt op 25 Januari 2012, 27 september 2012, 7 februari 2013, 10 oktober 2013, 13 februari 2014, 25 september 2014, 22 december 2014 en geactualiseerd in januari 2016.

Het pastoraal plan is hoofdzakelijk uitgewerkt door de parochieteams en parochieraden.

Het overkoepelende federatieteam, dat een drietal jaren geleden is opgericht, heeft eveneens meegewerkt aan het pastoraal plan. Het federatie-denken heeft hiermee zijn ingang gevonden en zal de volgende jaren nog dienen te groeien. Parochieteams en parochieraden zijn samengesteld uit een 5-tal personen per parochie en het overkoepelende federatieteam omvat een 15-tal personen.

Met de nieuwe beleidsoptie: '**Op weg naar pastorale eenheden**', in de lijn van eerdere beleidsopties, (zoals de federaties) wil het bisdom Hasselt inspelen op de noodzaak de krachten te bundelen.

2. Toekomstvisie voor de parochiekerken in Dilsen-Stokkem: voorstel

2.1. Inventaris van de bestaande kerkgebouwen

2.1.1. In 2012 deed het CRKC via internet een bevraging bij alle kerkfabrieken in Vlaanderen over de geschiedenis, de toestand en het gebruik van het kerkgebouw in elke parochie. Op basis van een aangepaste vragenlijst werd begin 2015 in Dilsen-Stokkem voormelde bevraging geactualiseerd. Een samenvatting hiervan is bijgevoegd. (bijlage 2)

2.1.2. Analyse van de inventaris.

De gemeente Dilsen-Stokkem telt ruim 20.000 inwoners (20.028 op 1/1/2014) gespreid over 5 parochies, waarvan in Dilsen afgerond 30 %, Lanklaar 23 %, Rotem 19 %, Stokkem 16 % en Elen 12 %.

De parochie Dilsen is centraal gelegen in de gemeente Dilsen-Stokkem. De gemeentelijke administratieve diensten zijn hier gehuisvest. Rotem sluit, via landelijke woongebieden, redelijk dicht aan bij het centrum Dilsen. Elen ligt iets meer afgezonderd in het noorden van de gemeente.

Stokkem en Lanklaar vormen meer en meer één in elkaar vloeiend woongebied in het zuiden van de gemeente.

Sinds **1 januari 1977**, fusie van gemeenten, behoren Lanklaar en Stokkem niet meer tot het decenaat Maasmechelen, maar tot het decenaat Maaseik.

De kerk van Elen is **geklasseerd als een beschermd monument** en de kerk van Stokkem (met **beschermd Binvignatorgel**) ligt in een **beschermd stadsgezicht**.

De buitenkant van de kerken van Dilsen, Elen en Rotem zijn de laatste jaren gerestaureerd. Het dak van de kerk van Lanklaar is vernieuwd in 1997. Ook de kerk van Stokkem is goed in orde langs de buitenkant.

De kerken van Dilsen en Stokkem zijn ook aan de binnenzijde gerestaureerd. De rookschade door ontploffing van de verwarmingsketel stelt de kerkfabriek van Stokkem voor een groot aantal onvoorziene financiële uitdagingen. De binnenrestauratie van de kerk van Elen en de gedeeltelijke vernieuwing van het houtwerk van het dak boven het koor is gepland in het huidige meerjarenplan 2014-2019. De binnenrestauratie van de kerk in Rotem is voorzien op langere termijn.

Alle kerken worden courant gebruikt voor de eredienst (missen, huwelijken, begrafenissen, doopsels, 1ste communie, vormsel). In Elen, Lanklaar en Stokkem heeft de catechese ook in de kerk plaats. De weekkapel van de Sint Martinuskerk is tevens repetitielokaal van het zangkoor en bezinningsruimte voor de wekelijkse gebedsgroep.

De kerk in Lanklaar heeft 3 vergaderlokalen (20 à 30 personen per lokaal) en een grote zolderruimte voor opslag van materieel van parochie en kerkfabriek. In Dilsen en Elen wordt de kerk eveneens in beperkte mate gebruikt voor opslag van zaken van de parochie en de kerkfabriek.

Alle parochiekerken staan nu al open voor occasioneel medegebruik voor niet-liturgische activiteiten voor zover deze activiteiten niet strijdig zijn met het sacraal karakter van de kerk.

De pastorieën van Dilsen en Elen, eigendom van beide kerkfabrieken, worden verhuurd. In Dilsen wordt 1 kamer van de pastorie en in Elen wordt een annexe van de pastorie door de kerkfabriek zelf gebruikt. Op beide plaatsen is er het parochiesecretariaat gevestigd en gaan er ook regelmatig vergaderingen door van kleine groepen.

De pastorieën van Rotem en Stokkem zijn eigendom van de gemeente: hier resideren respectievelijk pastoor- moderator Gerard Braeken en pastoor Ludo Vaes.

Lanklaar heeft geen pastorie. Maar het parochiesecretariaat is in de kerk zelf gevestigd.

De parochie Stokkem beschikt over een "Mariahuis" met een bezinningsruimte/secretariaat en 2 vergaderlokalen voor 15 à 25 personen.

Voor parochiale activiteiten beschikt de gemeenschap van Rotem over een parochiezaal (3 lokalen voor 180, 40 en een 12-tal personen). De kerkfabriek is eigenaar en de uitbating is in handen van de v.z.w. Parochiecentrum-Rotem.

In Dilsen beschikt de parochie over een "Parochiecentrum" (3 lokalen voor 250, 30 en 15 personen). De "vzw Decanale Werken" is eigenaar en de uitbating is in handen van een aparte vzw.

2.2. Pastorale visie op het gebruik van de kerkgebouwen

Thans zijn er in de federatie Dilsen-Stokkem 2 priesters **voltijds** ter beschikking en 1 priester is **aanvullend** beschikbaar.

Dat betekent dat men op **korte termijn** alle eucharistievieringen, zowel de vieringen in de weekends als in de week, kan behouden.

Bij het wegvallen van één priester is het mogelijk in elke parochie minstens één weekendviering te behouden.

Enkele bijzondere vieringen, zoals op Witte Donderdag, Goede Vrijdag, Nieuwjaar worden door Elen, Rotem en Dilsen reeds samen georganiseerd en de federatieve gebedsviering door de 5 parochies van de federatie: een prille aanzet naar 'pastorale eenheid'.

Doopsels, eerste communie, vormsel, huwelijken, uitvaartdiensten en avondwaken zullen nog in elke parochie behouden blijven.

De federatieve aanpak zal verder bestendigd worden in de groei naar een pastorale **eenheid**, zoals het bisdom voorschrijft.

3. Samenvatting pastoraal-kerkelijke visie op het gebruik van de kerkgebouwen

Op 28 juni 2016 is een **langetermijnvisie** op het pastoraal gebruik van de parochiekerken geformuleerd.

Eén van de uitgangspunten is: binnen maximum 5 jaar één actieve pastoor en één meewerkend priester. Dat betekent dat men op termijn zal moeten overgaan naar 2 weekendvieringen in de zondagskerk en 1 weekendviering in de andere kerken.

Aan de **basis** van de langetermijnvisie ligt de **beleidsvisie over de pastorale eenheden**.

Deze langetermijnvisie is tot stand gekomen door overleg tussen pastores en parochieverantwoordelijken. (bijlage 3)

De kerk van Dilsen wordt (omwille van de administratieve en sociologisch centrale ligging) binnen de pastorale eenheid de **vaste zondagskerk**: daar wordt wekelijks eucharistie gevierd. De **zondagskerk** is dé oriëntatieplek en verzamelplaats voor de liturgie en de pastoraal van de initiatiesacramenten. Een residerend priester in de pastorie vlak naast de kerk zou een troef en een meerwaarde zijn bij de uitbouw van de pastorale eenheid.

De kerken van Elen, Rotem en Stokkem en Lanklaar blijven hun kerkfunctie voor de lokale gemeenschappen behouden: zolang het kan worden nog weekendvieringen voorzien.

Alle kerken zijn ter beschikking voor niet-liturgische activiteiten die passen bij het sacrale karakter van de kerk.

Voor de kerken van Elen, Lanklaar, Rotem en Stokkem zal gezocht worden naar mogelijke nevenfuncties die in kerkgebouwen inpasbaar zijn.

*Het creëren van **nevenfuncties** zorgt voor een **groter maatschappelijk nut** van de kerkgebouwen en vergroot ook het **maatschappelijk draagvlak** voor eventuele **investeringen**. Bouwkundige investeringen die daarvoor eventueel nodig zijn hebben echter **ernstige financiële consequenties**. Vandaar het voorstel om hierover met alle betrokken instanties via een **werkgroep** overleg te plegen.*

De kerk van Lanklaar huisvest vandaag reeds het parochiesecretariaat, er zijn vergaderingen en berg ruimten.

De kerk van Elen is een **beschermd monument**: daardoor worden de mogelijkheden tot nevenbestemming beperkt. Alle mogelijke ideeën moeten ter goedkeuring worden voorgelegd aan Erfgoed Vlaanderen.

Een secretariaat, een archiefruimte en een spreekruimte voor de pastoor, zijn in elk kerkdorp zeer aangewezen.

	Elen	Rotem	Dilsen	Lanklaar	Stokkem
zondagskerk			x		
prioritaire kerk					
valorisatie	1,2,3,4		4,3		
Mede-gebruik					
Nevenbestem multifunction.					
nevenbestem. gedeeld gebr.	x	x	x	x	x
herbestem.					

1 = secretariaat

2 = vergaderingen

3 = opslagruimte

4 = archiefruimte

4. Investeringen

Voor het meerjarenplan 2014-2019 zijn er duidelijke afspraken gemaakt met het stadsbestuur ivm investeringen en de jaarlijkse exploitatietoelage.

De 5 parochiekerken in de gemeente zijn langs de buitenkant goed in orde.

De kerken van Dilsen en Stokkem zijn ook vrij recent van binnen gerestaureerd. Op 20 maart 2015 is er een brand geweest in het verwarmingslokaal van de kerk in Stokkem. Hierdoor is er brandschade en vooral grote rookschade in deze kerk. Dit zal de volgende maanden moeten hersteld worden, vooral voor rekening van de verzekering en de verkoop van bouwkelevs.

De binnenrestauratie van de kerk in Elen en de gedeeltelijke vernieuwing van het houtwerk van het dak boven het koor is voorzien in deze planningsperiode terwijl de binnenrestauratie van de kerk van Rotem verschoven is naar de toekomst. Bij deze laatste was ook een beperkte afsplitsing voorzien in de binnenruimte voor de inrichting van een secretariaat en vergaderruimte onder het hoogzaal. Thans wordt hiervoor nog de pastorie in Rotem gebruikt.

In Dilsen is de restauratie of vervanging van het orgel in de investeringen opgenomen. Ook zijn veranderingen aan de verlichting en de isolatie van het kerkship voorzien. Deze investeringen zijn gepland met eigen middelen.

De verwarming van de kerk in Lanklaar is (intussen) dringend vervangen. Omdat er geen investeringen voorzien waren in het huidige meerjarenplan heeft de kerkraad via een budgetwijziging de nieuwe verwarming gefinancierd met eigen middelen.

Voor eventuele **valorisatie** van de kerken geldt hetzelfde als voor mogelijke nevenbestemming: **groter maatschappelijk nut en groter maatschappelijk draagvlak voor investeringen.**

De kerkfabrieken hopen, ook in de toekomst garant te kunnen staan voor kerken waarin de liturgie op een **waardige** wijze kan gevierd worden met de verwachting dat dit gebeurt op een **eigentijdse** manier.

5. Te verwachten maatschappelijke evoluties – verschillende scenario's

De **toekomst** van 'de religie' lijkt **onvoorspelbaarder** dan ooit. De tekens spreken elkaar tegen. Op hetzelfde moment dat kaarsen uitdoven, flakkeren elders de vlammen van het geloof op.

De vraag stellen naar de toekomst van 'de religie' is allesbehalve een vrijblijvend onderwerp. Juist omdat religie zo onontwarbaar vermengd is met politieke, sociale, culturele en economische kwesties is, alvorens zich aan een scenario voor de toekomst te wagen, een nuchtere en analytische kijk onontbeerlijk.

De vraag naar de toekomst van de parochies (en de parochiale organisatie) deelt in deze complexiteit en onvoorspelbaarheid.

Is het "leren wandelen op drijfzand"? (Bauman) of ... "terugkeer tot de grond en de beek en de bron" ...? (Eckhart)

De achtergrond van dit 'document' is: kiezen voor het laatste; zoeken naar wegen om de flexibele vormen van 'parochie' optimaal te gebruiken ten dienste van de christelijke geloofsgemeenschappen.

Dilsen-Stokkem, November 2016

PASTORAAL PLAN:
FEDERATIE DILSEN-STOKKEM

Januari 2015

Historiek

- ° Tijdens de maanden april en mei van 2012 hebben de verschillende parochies dit afzonderlijk besproken.
- ° Op de federatieve bijeenkomst van 22 mei 2012 werd het pastoraal plan voor de federatie opgemaakt.
- ° Na advies van het C.K.B. werd dit pastoraal plan op 7 januari 2015 opnieuw in de federatieraad besproken, waarvan hieronder het resultaat.

Pastoraal plan

1. Op dit ogenblik worden alle kerkelijke diensten in de 5 parochies verzorgd door 3 priesters, met name:
  - E.H. G. Braeken, residerend te Rotem, moderator van de federatie en actief in Rotem, Dilsen en Elen .
  - E.H. L. Vaes, residerend te Stokkem, pastoor in Stokkem en Lanklaar
  - E.H. R. Janssen, residerend te Maaseik, actief deels in Elen en Dilsen.
2. Naast de bestaande parochieraden en eventuele parochieteams bestaat er sinds enkele jaren een **federatieteam** dat jaarlijks 3 tot 4 maal samenkomt in Rotem en dat de federatiebelangen behartigd zowel op het spirituele als op het materiële vlak.
  - **Spiritueel:** bv. jaarlijkse federale gebedsviering, bijzondere vieringen enz.
  - **Materieel:** bv. gezamenlijke bestellingen waardoor kosten verlagend.
3. **Eucharistievieringen:**
  - ° **Weekendvieringen (zondag en/of zaterdag)**
    - Zaterdag en zondag in Dilsen, Lanklaar, Rotem en Stokkem
    - Zondag in Elen
  - ° **Weekvieringen:**
    - Rotem: maandag, woensdag, donderdag en vrijdag
    - Stokkem: maandag, dinsdag en donderdag
    - Lanklaar: woensdag en vrijdag
    - Dilsen: woensdag
    - Elen: geen

VISIE: Al deze vieringen wil men zolang mogelijk behouden, zolang deze 3 priesters ter beschikking zijn. Het wegvallen van een priester zal automatisch een aanpassing van deze regeling vragen maar ook dan wil men per parochie minstens één **weekendviering behouden**.

  - ° **Vieringen op hoogdagen en bijzondere feesten:**

Sinds enkele jaren zijn er een aantal vieringen in bepaalde parochies weg gelaten. Sommige daarvan werden samengevoegd met een andere parochie. Bv. Witte Donderdag en Goede Vrijdag.

4. **Bijzondere (eucharistie)vieringen**
Wij willen **zolang** als **mogelijk blijven behouden** per parochie:
Doopsels, eerste communie, vormsel, huwelijken, uitvaartdiensten en avondwake.
5. **Disconie/diensten aan de parochianen (buiten de kerk)**
We vinden het van primordiaal belang dat deze diensten aan de mensen goed kunnen worden verzorgd. "Christen zijn betekent ook en vooral de mensen nabij zijn." Steeds meer zal deze taak moeten gedragen worden door vrijwilligers, hiervoor al of niet opgeleid.
We denken dan vooral aan:
- Voorbereiding op doopsel; eerste communie, vormsel en huwelijk
  - Nabij zijn van rouwenden
  - Bezoek aan zieken/ anders valieden
  - Welzijnszorg / Broederlijk Delen
  - Jeugdbeweging
- ° Zeer belangrijk is in dit verband de beschikbaarheid van een **parochiecentrum**, als ontmoetingsplaats, waar men een aantal parochiale en sociale activiteiten kan organiseren
- ° We durven hopen dat **elke parochie** in de toekomst een **secretariaat** of aanspreekpunt (plaats) kan behouden om de directe vragen en noden van de parochianen te kunnen blijven opvolgen.

Opgemaakt te Rotem op 7 januari 2015,

Namens de federatieraad.

Parochiekerkenplan federatie Dilsen-Stokkem

Kerkfabriek St. Martinus Dilsen
 Kerkfabriek St. Petrus Elen
 Kerkfabriek St. Paulus Lanklaar
 Kerkfabriek St. Monulphus en Gondulphus Rotem
 Kerkfabriek St. Elisabeth Stokkem

Bijlage 2

Nr.	Vraag	Dilsen	Elen	Lanklaar	Rotem	Stokkem	Opmerking
Het kerkgebouw							
1	Wanneer is de kerk gebouwd ?	1912	1644 (a)	1959	1873	1846	(a) heropbouw in 1840-45 en 1888-89
2	Wie is eigenaar van de kerk ?	KF	KF	KF	KF	KF	(b) beheer KF
3	Hoeveel zitplaatsen zijn er in de kerk ?	500	270	350	400	430	
4	Heeft de kerk grote restauraties ondergaan ; buitenkant ?	2006-2007	2012 - 2014	1997 (1)	2012-2013		(1) kerkdak
5	Heeft de kerk grote restauraties ondergaan ; binnenkant ?	2006-2007	neen (c)	neen	neen (d)	2015-2016	(c)voorzien in huidig meerjarenplan (d) gepland op termijn
6	Is de kerk beschermd als monument ?	neen	ja	neen	neen	neen (2)	(2) alleen het orgel
7	Maaft de kerk deel uit van een beschermd stads- of dorpsgezicht ?	neen	neen	neen	neen	ja	
8	Zijn er toiletten in de kerk ?	ja	ja	ja	ja	neen	
9	Zo ja : hoeveel toiletten zijn er ?	1	1	1	1	neen	
10	Zo ja : zijn de toiletten openbaar toegankelijk ?	neen	neen	neen	neen		
11	Zo ja : zijn de toiletten voorzien voor mindervaliden ?	neen	neen	neen	neen		
12	Is er branddetectie aanwezig ?	ja	neen	neen	neen	ja	
13	Is er inbraakdetectie aanwezig ?	neen	neen	neen	ja	ja	
14	Wat is het orgeltype (electr./pijp) en in welke toestand (goed, normaal, slecht) is het ?	pijporgel; slecht	pijporgel; normaal	electr.	pijporgel; goed	pijporgel; restau.doss.	
15	Wordt het orgel nog bespeeld ? (x keer per jaar)	ja; wekelijks	ja ; 100	ja ; 150	ja; wekelijks	ja ; wekelijks	Rotem: ook voor muziekacademie
16	Wordt het orgel regelmatig gestemd (min. 1 x/jaar) ?	1 x/j.	1x/2 j.	neen	1 x/j.	neen	
17	Orgel : is er een onderhoudscontract ?	neen	neen	neen	ja	neen	

Nr.	Vraag	Dilsen	Elen	Lankjaar	Rotem	Stokkem	Opmerking
18	Zijn er in de kerk kunstwerken die een bijzondererecultureel of religieus-toeristische attractie vormen ? (belangrijkste en aantal)	ja	ja - 10st (e)	ja	ja	ja (2 st)	(e) H. Petrus Paus - 1530; Zonnemonstrans 1743;
19	Is er een parking verbonden aan/vlakbij de kerk ?	ja	ja	ja	ja	ja	
20	Zo ja : hoeveel	35	60	150	20	10	
	Wie is eigenaar?	gemeente	gemeente	gemeente	gemeente	gemeente	
21	Indien er geen parking verbonden is aan de kerk, zijn er dan parkeerproblemen bij grote vieringen, huwelijk of begrafenissen ?	neen	neen	neen	neen	ja	
	Gebruik van de kerk						
22	De kerk wordt nog steeds gebruikt voor de eredienst. Waarvoor ?						
	mis (week-end, dagen in de week)	ja	week-end	ja	ja	week-end	
	huwelijken	ja	ja	ja	ja	ja	
	begrafenissen	ja	ja	ja	ja	ja	
	doopsel	ja	ja	ja	ja	ja	
	1ste communie	ja	ja	ja	ja	ja	
	vormsel	ja	ja	ja	ja	ja	
	catechese	neen	ja	ja	neen	neen	
	andere ? (Welke ?)	gebedsvier.		concerten	gebedsvier.	concerten	
23	Is er in de kerk een aparte en afgesloten week- of winterkapel aanwezig ?	ja	neen	ja	ja	neen	
24	Is er in of verbonden aan het kerkegebouw ruimte voorzien voor de parochiewerking ?	neen	neen	ja	neen	neen	
	vergaderruimte voor parochiale organen (parochieteam, -raad, feder.-team)	neen	neen	ja	neen	neen	
	vergaderruimte voor kerkefabriek	neen	neen	ja	neen	neen	

Nr.	Vraag	Dilsen	Elen	Lanklaar	Rotem	Stokkem	Opmerking
	vergader ruimte voor verenigingen	neen	neen	ja	neen	neen	
	archiefruimte voor parochie	ja	neen	ja	neen	neen	
	archiefruimte voor kerkfabriek	ja	neen (f)	ja	neen	neen	(f) voorzien bij de restauratie
	parochiesecretariaat	neen	neen	ja	neen	neen	
	ontvangst (voorber. doopsel, huwelijk, ...)	neen	neen	ja	neen	neen	
	opslagplaats voor materiaal van de parochie	ja	ja	ja	neen	neen	
	opslagplaats voor materiaal van de kerk	ja	ja	ja	neen	neen	
	opslagplaats voor materiaal van verenigingen	neen	neen	ja	neen	neen	
	andere	neen	neen	neen	neen	neen	
25	Is de kerk open voor bezoek buiten de eredienst?	op aanvraag	neen	op aanvraag	op aanvraag	op aanvraag	
	Zo ja : tijdens welke periode en op welke dagen en uren ?						
26	Aard van het bezoek						
	→ devotie	ja		ja	ja	ja	
	stilte/bezinning	ja		ja	ja	ja	
	toerisme	ja		ja	ja	ja	
27	Is er onthaal/bewaking voorzien tijdens de openingsuren ?	neen		neen	ja	ja	
	Zo ja : wie staat in voor het onthaal/bewaking ?	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	vrijwilliger	vrijwilliger	
	Medegebruik voor niet-liturgische activiteiten						
28	Wordt de kerk ter beschikking gesteld voor niet-liturgische activiteiten ?	ja	ja	ja	ja	ja	
	Zo ja : wat is de aard en frequentie van deze niet-liturg. Activiteiten ?						
	concert	4 x /j.	1 x /j.	1 à 2 x/j.	ja	6 x /j.	
	tentoonstelling	1 à 2 x /j.		ja	ja	1 x /j.	

Nr.	Vraag	Dilsen	Elen	Lanklaar	Rotem	Stokkem	Opmerking
	repetitie harmonie	neen	neen	neen	neen	neen	
	voordracht	ja	neen	neen	ja	ja	
	film						
	andere (welke ?)	open kerkendag		repetitie zangkoor	orgellessen	zangkoor 4 x /j.	
29	Beheert de kerkfabriek een pastorie ?	ja	ja	neen	neen	neen	
	Wie is eigenaar ?	KF	KF	n.v.t.	gemeente	gemeente	
30	Is de pastorie beschermd als monument ?	neen	ja	n.v.t.	neen	neen	
	Toestand van de pastorie ? (goed, redelijk, slecht)	goed	redelijk	n.v.t.	goed	redelijk	
31	Wordt de pastorie gebruikt als woning voor de pastoor ?	neen	neen	n.v.t.	ja	ja	
	is de pastorie verhuurd ?	ja	ja	n.v.t.	neen	neen	
32	Wordt de pastorie voor andere doeleinden gebruikt ?	ja; 1 kamer	ja (g)	n.v.t.	ja (h)	ja	(g)annexe pastorie (verg.-zaal 15pers.) (h) living, keuken, kelder
	vergaderruimte voor parochiale organen (parochieteam, -raad, feder.-team)	neen	ja		ja	neen	
	vergaderruimte voor kerkfabriek	ja	ja (i)		ja	ja	(i) bij aanbestedingen, enz.
	vergaderruimte voor verenigingen	neen	ja		ja	neen	
	archiefruimte voor parochie	ja	neen		ja	ja	
	archiefruimte voor kerkfabriek	neen	ja		ja	ja	
	archiefruimte voor verenigingen	neen	neen		neen	neen	
	secretariaat	ja	ja		ja	ja	
	andere						

Parochie Stokkem : tegenover het kerkgebouw is het **Mariahuis** gelegen. Het is eigendom van VZW Decanale Werken en wordt beheerd door de kerkfabriek. Het is een modern gebouw (van 2003) en omvat een bezinningsruimte/ secretariaat, 2 vergaderlocalen voor 15 à 25 personen en een kelderruimte waar de roodkapjes gehuisvest zijn. Het ligt vlakbij de kerk en in noodgevallen kunnen de toiletten door de kerkgangers gebruikt worden.

Nr. Vraag

| Dilsen | Elen | Lanklaar | Rotem | Stokkem | Opmerking

Parochie Rotem : de kerkfabriek beheert een wat oudere parochiezaal die in goede staat is en 3 vergaderlokalen omvat (180, 40 en 12 pl.). Deze zaal wordt gebruikt voor vergaderingen en bijeenkomsten (van parochiale organen, verenigingen, begrafenismaaltijden, feesten van derde etc.).

Parochie Elen : de kerkfabriek bezit twee kapellen. De kapel van de H. Rita, gebouwd in 1889, is een beschermd monument met 50 zitplaatsen. De buitenkant is gerestaureerd. De restauratie van de binnenkant is gepland in 2014-2019. Deze kapel is iedere dag open voor devotie. De kapel Laak - O.L.Vrouw van Rust dateert van voor 1400 en is ook een beschermd gebouw. Er zijn 8 zitplaatsen en ze is ook elke dag open voor devotie.

PAROCHIEFEDERATIE DILSEN-STOKKEM

LANGE TERMIJNVISIE OP HET PASTORAAL GEBRUIK VAN DE PAROCHIEKERKEN VAN DILSEN-STOKKEM

28/06/2016

Deze lange termijnvisie op het pastoraal gebruik van de parochiekerken van Dilsen-Stokkem is tot stand gekomen na de volgende overlegmomenten:

- Pastoresoverleg op 09/02/2016: voorstel van pastoraal gebruik van de parochiekerken op lange termijn.
- Periode februari-april 2016: overleg over dit voorstel in alle parochies met de leden van de parochieteams en kerkfabrieken.
- Pastoresoverleg op 28/06/2016: kennisname van de resultaten van het overleg met de leden van de parochieteams en kerkfabrieken + bijsturing van de lange termijnvisie op het pastoraal gebruik van de parochiekerken.

1. Pastorale uitgangspunten.

- Actieve priesters: als uitgangspunt wordt genomen dat op termijn (binnen maximum 5 jaar) er één actieve pastoor is en één meewerkende priester.
- De weekendvieringen worden behouden zo lang het kan. Op termijn zal men moeten gaan naar 2 weekendvieringen in de zondagskerk en 1 weekendviering in de andere kerken.
- Definitie van 'zondagskerk': kerk waar ieder weekend op een goed en vast uur een eucharistieviering plaatsvindt en waar de gemeenschap zoveel mogelijk wordt verzameld. Om deze redenen is het een prioritaire kerk die ook in de verdere toekomst in gebruik blijft en waar dus – indien nodig – investeringen moeten gebeuren.
- Wat met kerken die geen zondagskerk zijn? Ook daar wordt zo lang het kan een weekendviering behouden. Voorzichtige afweging van investeringen. Deze kerken komen in aanmerking voor een nevenbestemming.

2. Zondagskerk.

- Als zondagskerk wordt de parochiekerk van Dilsen aangeduid.
- Motivatie: deze kerk is in zeer goede staat. Ze is gelegen in het sociologisch centrum van de stad Dilsen-Stokkem. Nabij deze kerk is een degelijke pastorie beschikbaar.
- Implicaties: in deze kerk zullen – zo lang het mogelijk is – 2 weekendvieringen worden behouden. Grotere vieringen zoals federatievieringen en uitvaarten met veel aanwezigen kunnen in deze kerk plaatsvinden. Deze kerk wordt integraal voorbehouden voor de katholieke eredienst.

3. Andere kerken.

- Stokkem:
  - In de parochiekerk van Stokkem wordt eveneens op lange termijn elk weekend een eucharistieviering gehouden. Voorlopig – en zo lang als het mogelijk is – worden er 2 weekendvieringen behouden.

- Andere vieringen, zoals doopsels, huwelijken en uitvaarten, blijven ook in deze kerk plaatsvinden.
  - Valorisatie van het gebruik van deze kerk is wenselijk, o.a. open kerk, meer ontmoeting in de kerk.
  - In de kerk van Stokkem kunnen beperkte nevenfuncties worden voorzien voor zover ze verenigbaar zijn met de hoofdfunctie van de kerk. Zo kan o.a. van het orgel gebruik gemaakt worden door de muziekacademie.
  - In deze parochie is een pastorie. Deze blijft beschikbaar zo lang er een inwonende pastoor is. Wanneer dit in de verdere toekomst niet meer het geval zou zijn, moet er een ruimte beschikbaar blijven voor archief en secretariaat van de kerkfabriek en als spreekruimte voor de pastoor.
- Elen, Lanklaar en Rotem:
- Zo lang het mogelijk is, worden de huidige weekendvieringen in deze kerken behouden. Op termijn (binnen maximum 5 jaar) wordt nog één weekendviering in elk van deze kerken behouden. Andere vieringen, zoals doopsels, huwelijken en uitvaarten, blijven ook in deze kerken plaatsvinden. Voor uitvaarten en eventuele andere vieringen waar veel aanwezigen zijn, kan uitgeweken worden naar de zondagskerk of naar de kerk van Stokkem.
  - Investerings worden voorzichtig afgewogen in functie van instandhouding.
  - Deze kerken komen in aanmerking voor een nevenbestemming in de zin van gedeeld gebruik. Dit betekent dat de kerken worden heringericht zodat er een nieuwe en kleinere liturgische ruimte ontstaat, met daarnaast ruimte voor één of meerdere lokalen die, op een permanente basis, een andere bestemming kunnen krijgen.
- Concrete voorstellen:
- Elen: het achterste gedeelte kan ingericht worden met vergaderlokalen (cf. het ontbreken van een pastorie en van vergaderlokalen). Er wordt ook gedacht aan ondersteunende functies voor fietstoerisme.
  - Lanklaar: het koor met altaar en de zijbeuken behouden als liturgische ruimte (er zijn 2 zij-ingangen). Het schip en het portaal kunnen een nevenbestemming krijgen.
  - Rotem: de vroegere (kleine) kerk als liturgische ruimte behouden. Het gedeelte dat later werd bijgebouwd kan een nevenbestemming krijgen. Met name wordt gedacht aan een vergaderruimte, secretariaat en archief. Er zijn 2 ingangen waardoor een opdeling mogelijk is.
- De architectonische aanpassingen vergen investeringen, maar daardoor krijgen deze gebouwen een functie die dienstig is voor de hele gemeenschap. Dit is een win-win situatie: groter maatschappelijk nut (bekeken vanuit de brede gemeenschap) en behoud van een (kleinere) liturgische ruimte (bekeken vanuit elk van de betrokken parochies).
  - In deze parochies moet een ruimte beschikbaar blijven voor archief en secretariaat van de kerkfabriek en als spreekruimte voor de pastoor.

Deze lange termijnvisie voor het pastoraal gebruik van de kerken wordt overgemaakt aan het Centraal Kerkbestuur dat in overleg kan gaan met het stadsbestuur van Dilsen-Stokkem met het oog op het opstellen van een parochiekerkenplan. In dit kader wordt medewerking toegezegd aan een gemengde werkgroep en aan een studie met het zicht op mogelijke nevenbestemmingen voor de parochiekerken van Elen, Lanklaar en Rotem.